

Załącznik nr 1
do Uchwały Rady Gminy w Naruszewie
Nr XXXI/119/2009 z dnia 24 marca 2009 roku

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI NARUSZEWO I NOWE NARUSZEWO NA LATA 2009-2017

„Chcemy być gminą o zrównoważonym rozwoju, z nowoczesnym rolnictwem oraz dobrym i średnim przemysłem, głównie przetwórczym, o czystym środowisku naturalnym, dobrą infrastrukturą techniczną, kultywującą tradycje i dziedzictwo kulturowe, z możliwością uprawiania różnych form turystyki i aktywnego wypoczynku, oferującą obiekty i tereny do zagospodarowania przez inwestorów” – oto strategiczne, długofalowe cele, które przyświecają całej społeczności i władzom Gminy Naruszewo.”

I. Wprowadzenie

Konieczność opracowania Planu Odnowy Miejscowości wynika z Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 roku w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, (Dz. U. Nr 38 poz. 220)

Działania Osi 3 – Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej, Odnowa i rozwój wsi . Działanie to zakłada wpływać na poprawę jakości życia na obszarach wiejskich przez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Umożliwi rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej obszarów wiejskich.

W ramach pomocy finansowej na realizację inwestycji w zakresie:

1. budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia obiektów:
  - a) pełniących funkcje publiczne społeczno-kulturalne, rekreacyjne i sportowe
  - b) służących promocji obszarów wiejskich, w tym propagowaniu i zachowaniu dziedzictwa historycznego, tradycji, sztuki oraz kultury;
2. kształtowanie obszaru przestrzeni publicznej
3. budowy remontu lub przebudowy infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych lub społeczno-kulturalnych;
4. zakupu obiektów charakterystycznych dla tradycji budownictwa w danym regionie, w tym budynków będących zabytkami z przeznaczeniem na cele publiczne;
5. odnawiania, eksponowania lub konserwacji lokalnych pomników historycznych, budynków będących zabytkami lub miejsc pamięci;
6. kultywowanie tradycji społeczności lokalnej oraz tradycyjnych zawodów.

Jednym z warunków otrzymania dofinansowania ze środków unijnych jest powyższy dokument, który ma swoje odzwierciedlenie w Strategii Rozwoju Gminy oraz innych dokumentach o znaczeniu strategicznym.

Plan Odnowy Miejscowości Naruszewo wpisuje się w Plan Rozwoju Lokalnego gminy Naruszewo, Strategię Rozwoju Powiatu Płońskiego, Strategię Rozwoju Województwa Mazowieckiego, Narodowe strategiczne ramy Odniesienia oraz Strategię Rozwoju Obszarów Wiejskich i rolnictwa na lata 2007-2013.

Plan Odnowy Miejscowości jest dokumentem określającym rys historyczny, stan istniejący oraz plany rozwoju dla wsi Naruszewo. Dokument ten powstał w wyniku inicjatywy mieszkańców którzy uczestniczyli w tworzeniu zapisów zawartych w Planie oraz określili główne zadania mające wpływ na podniesienie warunków życia i pracy mieszkańców wsi. Plan Odnowy Miejscowości zawiera wykaz zadań planowanych do realizacji w obrębie wsi Naruszewo, 8-letni horyzont czasowy, oraz planowane kierunki rozwoju wraz metodami ich wdrażania.

II. Gmina Naruszewo

II.1. Charakterystyka Gminy

Charakterystyczne jest położenie Naruszewa – na lekkich pagórkach, między podmokłymi dolinami Naruszewki i potoku biegnącego ku Żurawiance. Teren taki nie sprzyjał starożytnemu osadnictwu i trudno byłoby się tu spodziewać większej osady z np. okresów wpływów rzymskich. Położenie to jednak musiało być atrakcyjne we współczesnym średniowieczu, gdy kształtowała się sieć osadnicza Mazowsza. W przewężeniu między podmokłymi dolinami (przed około 1000 lat poziom wody był około 1 – 2 metry wyższy niż obecnie) na pewno wiódł szlak łączący gród w Płońsku z grodami w Wyszogrodzie, Radzikowie i (hipotetycznym) Czerwińsku.

Obecnie Gmina Naruszewo położona jest w południowo – zachodniej części powiatu płońskiego (powiat usytuowany jest w północno – zachodniej części województwa mazowieckiego), zajmuje 160 km², co stanowi 11,56% ogólnej powierzchni powiatu.

Gmina leży w odległości około 45 km na północ od Warszawy i w zasięgu oddziaływania powiatu płońskiego. Odległość ośrodka gminnego od Płońska a tym samym od dróg krajowych nr 7 i 10 oraz linii kolejowej relacji Nasielsk – Sierpc – Toruń wynosi około 11 km. Od północy Gmina graniczy z gminami Płońsk i Dzierżążnia od wschodu z gminą Załuski, od południa z gminą Czerwińsk nad

Wisłą, od południowego zachodu z miasto – gminą Wyszogród i bardzo małym rysem gminy Bulkowo i powiatu plockiego.

W 1973 roku Gmina Naruszewo powstała z trzech byłych Gromadzkich Rad Narodowych tj. Naruszewa, Radzymina i Nacpolska oraz zostały dołączone sołectwa z dawnej GRN Kuchary- Skotniki a obecnej gminy Załuski.

Siedzibą władz samorządowych jest miejscowość Naruszewo, dawniej zwana Naruszewem Starym.

położenie Powiat płoński o w województwie mazowieckim

II.1.1. Warunki przyrodnicze i kulturowe.

Gmina Naruszewo leży na Mazowszu na Wysoczyźnie Płońskiej. Jest terenem typowo rolniczym, czemu sprzyja jakość gleb i warunki klimatyczne. Przez gminę przepływają rzeki Naruszewka i Żurawianka. Jest tu zlokalizowany Rezerwat Przyrody Noskowo, który został utworzony dla ochrony wielogatunkowego lasu liściastego, w którym dominują prawie dwustuletnie drzewa pomnikowe. Na terenie występują także obszary chronionego krajobrazu Naruszewski i Krysko- Joniecki.

O atrakcyjności gminy świadczą dobra kulturowe, do których należą zabytkowe kościoły oraz zespoły parkowo – pałacowe.

Kościół w Radzyminie

Kościół w Naruszewie

Rezerwat Przyrody w Noskowie

Rezerwat Przyrody w Noskowie

II.2. Infrastruktura techniczna

Gmina Naruszewo położona jest w centralnej części kraju około 65 km od Warszawy, 12 km od Płońska. Przez teren Gminy przechodzi droga krajowa Nr 50 Płońsk – Wyszogród. Ostatnie lata podniosły znaczenie drogi Nr 50 po wybudowaniu nowego mostu przez Wisłę w miejscowości Wyszogród. Droga ta wraz z drogami wojewódzkimi Nr 570 Wróblewo – Naruszewo – Czerwińsk n/Wisłą i Nr 571 Naruszewo – Nasielsk jest osią komunikacyjną gminy i stanowi podstawowe powiązanie obszaru gminy z terenami zewnętrznymi.

Naruszewo posiada połączenie autobusowe z Płońskiem, Płockiem, Ciechanowem i Pułtuskim.

Przez teren gminy nie przebiega linia kolejowa

Sieć drogowa Gminy Naruszewo obejmuje łącznie – 384,8 km z czego droga krajowa – 12,4 km, drogi wojewódzkie – 18 km, powiatowe – 71 km, gminne – 149 km, w tym o nawierzchni utwardzonej – 14,6 km, rolnicze – 97,0 km.

Zaopatrzenie w energię elektryczną odbiorców na terenie gminy odbywa się z GPZ 110/15 kV w Płońsku i częściowo z GPZ w Wyszogrodzie. Dostawy energii elektrycznej pokrywają zapotrzebowanie odbiorców na terenie gminy.

Przez obszar gminy nie przebiega żaden gazociąg i mieszkańcy gminy nie korzystają z gazu sieciowego. Zaopatrywani są w butlowy gaz propan – butan, poprzez sieć punktów wymiany butli.

Na terenie gminy funkcjonuje 5 wodociągów grupowych będących w eksploatacji Zakładu Usług Wodnych w Mławie. Każdy z tych wodociągów posiada własną stację uzdatniania wody, wybudowaną na gruntach stanowiących własność Gminy. Łącznie na terenie gminy wybudowana sieć posiada długość 205,60 km i doprowadza wodę do 1382 odbiorców. Procentowy wskaźnik zwodociągowania gminy wynosi 84 %.

Obiekty i urządzenia telekomunikacyjne na terenie gminy są własnością Telekomunikacji Polskiej S.A., zarządzane przez Rejon Telekomunikacyjny w Płońsku. Abonentów na obszarze gminy obsługuje automatyczna centrala telefoniczna w Naruszewie i Nacpolsku.

W zakresie telefonii komórkowej, na terenie gminy działają trzy stacje bazowe cyfrowej telefonii komórkowej na terenie Drochowa i Strzembowa i Naruszewie.

II.3 Społeczeństwo miejscowości Naruszewo i Nowe Naruszewo

Wiek	Ludność		
	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
0 – 4	12	10	22
5 – 9	13	4	17
10 – 14	8	15	23
15 – 17	5	9	14
18 – 29	42	40	82
30 – 39	27	24	51
40 – 49	26	27	53
50 – 59	30	27	57
60 – 64	7	9	16
Powyżej 65	12	36	48
Razem Gmina	182	201	383

Źródło: dane Urzędu Gminy Naruszewo; stan na 01 marca 2009 roku

Głównym ośrodkiem kulturotwórczym gminy są szkoły, oraz istniejące remizy OSP, w których odbywają się szkolenia, kursy i imprezy z udziałem mieszkańców naszej gminy. Reforma oświaty w 1999 roku nałożyła na naszą gminę obowiązek utworzenia dwóch stopni kształcenia: podstawowego i gimnazjalnego. Na terenie gminy funkcjonują 2 gimnazja i 6 szkół podstawowych. W budynku Urzędu Gminy funkcjonuje Gminna Biblioteka Publiczna, w której znajdują się trzy ogólnodostępne stanowiska komputerowe ze stałym podłączeniem do internetu oraz jeden punkt biblioteczny w Nacpolsku. W Zespole Szkół w Naruszewie mieści się Centrum Szkoleń na Odległość na Wsiach, które powstało w ramach projektu; Centra kształcenia na odległość na wsiach, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego i budżetu Państwa. Centrum wyposażone zostało w 9 stanowisk komputerowych + 1 laptop, ksero, fax i rzutnik multimedialny.

II. 4 Gospodarka

Duża ilość gleb kompleksów dobrych III a, III b i VI klasy bonitacyjnej zajmujących około 75% użytków rolnych oraz żyzność tych gleb jest atutem który czyni gminę typowo rolniczą. Rolnicy zajmują się uprawą podstawowych rodzajów zbóż, roślin okopowych, oraz chowem i hodowlą zwierząt.

Widoczna jest zmiana struktury powierzchniowej gospodarstw rolnych. Zmniejszająca się dochodowość produkcji rolnej przyczynia się do tego że rolnicy poszukują dodatkowych źródeł dochodu,

Na terenie gminy Naruszewo działają przedsiębiorstwa usługowo-handlowe. Przeważnie są to małe firmy. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Ewidencji Działalności Gospodarczej na dzień 31.12.2008 wynosiła

III. Wieś Naruszewo

III.1. Charakterystyka miejscowości, w której będzie realizowana inwestycja

Naruszewo położone jest w centralnej części gminy przy drodze wojewódzkiej 570-Wróblewo- Czerwińsk n/Wisłą oraz przy drodze wojewódzkiej 571 Naruszewo-Nasielsk. W miejscowości znajduje się siedziba Urzędu Gminy, Gminnej Biblioteki Publicznej, Posterunek Policji, Kościół rzymsko-katolicki pod wezwaniem św. Tekli. Dla mieszkańców okolicznych wsi Naruszewo jest małym centrum społecznym gospodarczym i kulturalnym. We wsi znajduje się Szkoła Podstawowa i Gimnazjum, funkcjonuje bank, poczta, ośrodek zdrowia, punkt weterynaryjny oraz kilka sklepów ogólnospożywczo-przemysłowych. Naruszewo nie ma charakteru typowo rolniczej miejscowości gdyż ze względu na bliskość stolicy i miasta powiatowego, wielu mieszkańców znalazło tam zatrudnienie.

III.2 Rys historyczny

Historycy przypuszczają, że około 1190 roku syn wojewody Żyry Otto nadał tę wieś powstającemu Klasztorowi Norbertanek w Płocku. Nazwa Naruszewo pochodzi od nazwy osobowej „Narusz”, która zawiera w sobie rdzeń związany z bałtyjskimi nazwami rzeczowymi. Można sobie wyobrazić, iż wojewoda – drugi po księciu w rozdziale jeńców – osadził tu brańców pruskich czy jaćwieńskich i stąd nazwa Naruszewo.

Osadnictwo na terenie dzisiejszej gminy Naruszewo rozpoczęło się wcześniej, o czym świadczą wykopaliska monet, odkryte w czasie budowy wodociągu. W 28 maja 1985 roku uczniowie Szkoły Podstawowej w Naruszewie odkryli skarb. Znalezione monety trafiły do Muzeum Archeologicznego w Warszawie i Biura Badań Dokumentacji Zabytków w Ciechanowie. Monet srebrnych 416 sztuk (w tym całych 300 sztuk) wśród nich wyróżniono denary saskie to znaczy krzyżówki –

287 sztuk. Wyróżniono również inne monety europejskie (anglosaskie, węgierskie, czeskie) plus 1 dirhem.

W okresie okupacji administracja była pod zarządem niemieckim z siedzibą w starej części obecnego budynku Urzędu Gminy.

IV. Społeczeństwo wsi Nauszewo

IV.1 Aktualna sytuacja społeczno-gospodarcza wsi Nauszewo

Na terenie wsi Nauszewo znajduje się 78 gospodarstw. Największy odsetek stanowią gospodarstwa o powierzchni od 1 do 5 ha użytków rolnych - 33, następną grupę stanowią gospodarstwa o powierzchni użytków pomiędzy 5 a 10 ha - 26, kolejną gospodarstwa o powierzchni 10-15 ha - 17. Najmniej liczne są gospodarstwa o powierzchni powyżej 15 ha i użytkach rolnych do 1 ha. Na terenie wsi funkcjonują 22 przedsiębiorstwa usługowo-handlowe.

IV. 2. Aktualna sytuacja społeczno – gospodarcza wsi.

Plan Odnowy Miejscowości Zaborowo powstał przy aktywnej współpracy mieszkańców wsi. Została powołana grupa inicjatywna w celu określenia potrzeb mieszkańców oraz w celu zdiagnozowania stanu obecnego i planów na przyszłość.

Poniżej zostało przedstawione zestawienie pytań, na które odpowiadali mieszkańcy wsi.

Pytanie	Stan obecny (jak jest)	Stan planowany (jak ma być)
Co wieś wyróżnia?	<ul style="list-style-type: none"> • Korzystne położenie geograficzne i przyrodnicze: <ul style="list-style-type: none"> ➤ duża lesistość terenu, • Bliskość aglomeracji miejskich – Płońsk Wyszogród • Zwarta zabudowa wsi • Dobre, utwardzone drogi dojazdowe • Wodociąg • Atrakcyjne warunki do mieszkania 	<ul style="list-style-type: none"> • Wieś bezpieczna, uporządkowana, estetyczna i atrakcyjna dla mieszkańców • Wykorzystanie terenów leśnych i zabytkowych do podniesienia atrakcyjności rekreacyjnej i turystycznej Nauszewo
Jakie pełni funkcje?	<ul style="list-style-type: none"> • Mieszkalna • Rolnicza • Centrum oświatowe (zespół szkół) 	<ul style="list-style-type: none"> • Nowoczesna infrastruktura drogowa i techniczna zaspokajająca potrzeby spędzania wolnego czasu.

<p>Kim są mieszkańcy?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rolnicy i ich rodziny • Osoby utrzymujące się z pracy poza rolnictwem, dojeżdżające do pracy poza miejscem zamieszkania • Drobni przedsiębiorcy – właściciele sklepów spożywczo-przemysłowych 	<ul style="list-style-type: none"> • Aktywny udział mieszkańców w życiu społecznym i kulturalnym wsi.
<p>Co daje mieszkańcom utrzymanie?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rolnictwo • Praca w firmach prywatnych, urzędach administracji samorządowej i państwowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Mieszkańcy utrzymujący się z rolnictwa oraz dojeżdżający do pracy poza miejscem zamieszkania. • Uaktywnienie terenu do usług turystycznych i rekreacyjnych. • Uaktywnienie usług w gospodarstwach agroturystycznych.
<p>Jak wieś jest zorganizowana?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Działa jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Naruszewie. Baza lokalowa jednostki jest niewystarczająca do potrzeb. • Funkcjonuje placówka oświatowa – zespół szkół Placówka mieści się w nowoczesnym budynku, jest dobrze wyposażona w sprzęt komputerowy i pomoce dydaktyczne. • Działa Uczniowski Klub Sportowy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Społeczeństwo zaangażowane w rozwiązywanie problemów społecznych wsi. • Doposażona jednostka Straży Pożarnej. • Sprawnie funkcjonująca szkoła, pełniąca funkcję głównego ośrodka kulturalnego wsi. • Wzrost zainteresowania społeczeństwa udziałem w imprezach kulturalnych i sportowych oraz szukaniem sposobów uzyskiwania środków finansowych.
<p>Co wieś proponuje dzieciom i młodzieży?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia pozalekcyjne w szkole (zajęcia sportowe, teatralne, informatyczne, plastyczne i przyrodnicze) • Wyjazdy do teatru, kina, na basen • Wycieczki turystyczno – krajoznawcze 	<ul style="list-style-type: none"> • Dobrze rozwinięty system zajęć pozalekcyjnych zaspokajający potrzeby dzieci i młodzieży. • Zorganizowanie świetlicy wyposażonej w sprzęt sportowy umożliwiający w aktywny sposób spędzanie czasu wolnego. • Budowa boiska do siatkówki i koszykówki oraz kortu tenisowego dających możliwości aktywnego spędzenia czasu wolnego społeczności lokalnej.
<p>W jaki sposób rozwiązywane są problemy społeczne?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • We wsi jest sołtys i Rada Sołecka, wszelkie problemy są rozwiązywane na spotkaniach na poziomie sołectwa lub gminy. 	<ul style="list-style-type: none"> • Większy udział mieszkańców w rozwiązywaniu problemów wsi, współdziałanie z gminą w sprawach dotyczących wsi.

<p>Jakie obyczaje pielęgnuje i rozwija wieś?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Szkoła kultywuje tradycje związane ze świętami poprzez: <ul style="list-style-type: none"> - wykonywanie palm wielkanocnych na potrzeby lokalne - wystawa dekoracji bożonarodzeniowych i wielkanocnych - jasełka • Szkoła kształtuje postawy patriotyczne poprzez poznawanie najpiękniejszych zakątków naszego kraju podczas wycieczek turystyczno – krajoznawczych 	<ul style="list-style-type: none"> • Organizowanie imprez, festynów kulturalnych i sportowych, które zintegrują mieszkańców i bardziej zaangażują ich w sprawy publiczne.
<p>Jaki wieś ma wygląd?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wieś o dość zwartej zabudowie, w centrum wsi znajduje się szkoła. • Przez wieś przebiega asfaltowa droga, wieś jest częściowo oświetlona. • Budynki mieszkalne są w dobrym stanie a obejścia zadbane i estetyczne. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wieś w pełni oświetlona, z zadbanym skwerkiem i odnowioną remizą.
<p>Jakie jest rolnictwo?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rolnictwo w znacznej części na dość dobrym poziomie, specjalizujące się w produkcji roślinnej i zwierzęcej. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rolnictwo spełniające standardy Unii Europejskiej: efektywne, ekonomiczne i nowoczesne.
<p>Jaka jest infrastruktura techniczna?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Niedostateczna infrastruktura drogowa – drogi nieutwardzone. • Brak kanalizacji. • Wieś w pełni zwodociagowana. • Niedostateczne oświetlenie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zadawalająca infrastruktura drogowa. • Utwardzone wszystkie drogi i droga dojazdowa do szkoły. • Wieś wyposażona w urządzenia kanalizacyjne (oczyszczalnie przydomowe) • Wieś w pełni oświetlona.
<p>Jaki jest stan otoczenia środowiska?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Warunki przyrodnicze sprzyjają turystyce i agroturystyce. • Szkoła kształtuje postawy proekologiczne poprzez udział w akcjach na rzecz ochrony środowiska, jak „Sprzątanie świata”, „Dzień Ziemi”, konkursy, przedstawienia, zbiórkę surowców wtórnych, pedagogizację rodziców w tym zakresie. 	<ul style="list-style-type: none"> • Wykorzystanie warunków przyrodniczych w celach rekreacyjnych, ale z zachowaniem walorów przyrodniczych wsi.

IV.3 Analiza SWOT

Podczas przeprowadzonych konsultacji społecznych została przeprowadzona analiza wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań rozwojowych, uwzględniając silne i słabe strony wsi Naruszewo oraz szanse i zagrożenia. W wyniku przeprowadzonej analizy SWOT ustalono mocne strony, na których należy oprzeć jej przyszły rozwój, a także słabe strony, których oddziaływanie należy minimalizować. Analiza oddziaływania tych czynników została również określona poprzez wskazanie tendencji ich zmian.

Mocne strony

Dobry stan środowiska naturalnego
Duży potencjał rolniczy
Dogodne położenie komunikacyjne
Aktywna młodzież

Słabe strony

Zły stan infrastruktury drogowej, ograniczający dostępność komunikacyjną
Niski poziom warunków życia
Niski stan zasobności gospodarstw
Zły stan techniczny budynku świetlicy (OSP)
Ograniczony rozwój działalności pozarolniczej
Brak zaplecza kulturalno-rekreacyjnego dla młodzieży i dorosłych.
Brak alternatywnych sposobów spędzania czasu dla mieszkańców

Szanse

Możliwość uzyskania dofinansowania inwestycji ze środków Unii Europejskiej
Aktywność mieszkańców
Wykorzystanie dogodnego położenia komunikacyjnego w celu ułatwienia dostępu do obiektów sportowo-rekreacyjnych i obiektów użyteczności publicznej

Zagrożenia

Odływ młodych ludzi, emigracja zarobkowa
Niski przyrost naturalny, starzenie się społeczeństwa
Brak zaplecza kulturalnego i rozrywkowego
Dalszy spadek opłacalności produkcji rolnej

IV.4 Zadania zmierzające do poprawy sytuacji w sołectwie

Cele i kierunki działania

Cele wraz z kierunkami działania zostały podzielone na obszary strategiczne. Obszary te są najistotniejszymi działaniami sołectw, jednocześnie wytyczają kierunki prac na najbliższe lata. Ekologia, Infrastruktura techniczna, społeczeństwo to najważniejsze kierunki rozwojowe gminy.

W obszarze Ekologia ważne jest podejmowanie działań związanych z poprawą ochrony środowiska poprzez:

1. Budowę systemu kanalizacyjnego (przydomowe oczyszczalnie)
2. Gospodarka odpadami
3. Edukacja ekologiczna

W obszarze Infrastruktury technicznej ważne jest podejmowanie działań w zakresie :

1. Poprawa jakości dróg gminnych
2. Rozbudowa remizy OSP
3. Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków
4. Uzupelnienie oświetlenia ulicznego
5. Budowa chodników
6. Modernizacja budynków użyteczności publicznej
7. Budowa wielofunkcyjnego boiska sportowego

W obszarze społecznym konieczna jest poprawa bezpieczeństwa oraz większej dostępności do usług medycznych, edukacji, kultury i sportu.

1. Poprawę komunikacji
2. Budowa obiektów użyteczności publicznej
3. Kształtowanie estetycznego wyglądu wsi

4. Aktywizacja mieszkańców

IV.5 Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną

1	Nazwa zadania	Rozbudowa strażnicy Ochotniczej Straży Pożarnej w Naruszewie.							
2	Cel	Głównym przedmiotem będzie remont i wyposażenie remizy Ochotniczej Straży Pożarnej w Naruszewie							
3	Przeznaczenie	<p>Remiza Strażacka OSP w Naruszewie to ważne miejsce dla mieszkańców wsi. Pierwotnym jest przeznaczeniem jest siedziba jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej. W remizie przechowywane jest wyposażenie strażaków oraz garażowany jest wóz bojowy dlatego najważniejszym zadaniem jest wyremontowanie istniejącego zaplecza dla wciąż prężnie działającej jednostki OSP.</p> <p>Równie istotną rolę pełni remiza OSP na płaszczyźnie społeczno-kulturalnej. Naruszewo nie dysponuje świetlicą ani żadnym innym miejscem, w którym mogliby spotykać się mieszkańcy aby czynnie uczestniczyć w życiu swej małej społeczności. Również młodzież, która mogłaby rozwijać zainteresowania oraz aktywnie spędzać czas, przez brak wyposażonej i ogólnodostępnej remizy jest skazana na spędzanie czasu przed telewizorem. Dlatego tak ważna jest rewitalizacja istniejącej remizy, dzięki której rozwinię się aktywność społeczności lokalnej. Realizacja zadania uaktywni życie kulturalne i towarzyskie mieszkańców Naruszewa, jak również mieszkańców okolicznych wsi dla których Naruszewo jest małym centrum społecznym. Będzie można w niej przeprowadzać zebrania mieszkańców wsi, różne szkolenia, kursy, spotkania informacyjne z zakresu rolnictwa, działalności pozarolniczej, agroturystyki, oraz wszelkie imprezy.</p> <p>Zrealizowanie zadanie przyczyni się do zadowolenia mieszkańców sołectw, zwiększy atrakcyjność wsi, umożliwi mieszkańcom rozwijanie zainteresowań oraz stworzy im możliwość spotkań. Dzięki niej rozpocznie się proces przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.</p>							
4	Prognozowany harmonogram realizacji								
	Główne etapy realizacji	Rok 2009				Rok 2010			
	Kwartaly	I	II	III	IV	I	II	III	IV
	„Rozbudowa strażnicy Ochotniczej Straży Pożarnej”			X	X	X	X		
	Zagospodarowanie skwerku w						X	X	

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI NARUSZEWO I NOWE NARUSZEWO NA LATA 2009-2017

centrum Naruszewa								
Promocja projektu		X	X	X	X	X	X	X
5	Szacunkowy koszt realizacji zadania w tys. zł z podziałem na kwartały							
„Rozbudowa strażnicy Ochotniczej Straży Pożarnej”			150	50	200	200		
Razem	600							
Zagospodarowanie skwerku w centrum Naruszewa						70	30	
Razem	100							

V. Podsumowanie

Remiza strażacka, to ważne miejsce dla funkcjonowania wsi, gdyż wiąże się bezpośrednio z bezpieczeństwem i aktywnością społeczną mieszkańców Naruszewa.

Mieszkańcy są bardzo zaangażowani w realizację powyższego zadania, wyrazili chęć udziału w pracach w tzw. „czynie społecznym”. Już sam ten fakt świadczy jak potrzebna jest tego rodzaju inwestycja w celu pobudzenia aktywności społecznej mieszkańców. Pogarszająca się sytuacja finansowa wsi powoduje, że sprawy bezpieczeństwa i konieczność wspólnego przeciwdziałania kryzysowi wysuwają się na pierwszy plan a życie towarzysko-kulturalne usuwa się w cień.

Ograniczony budżet Gminy nie stać na wykonanie powyższego zadania z własnych środków, dlatego dofinansowanie z EFROW jest bardzo ważnym czynnikiem który pomoże zrealizować powyższy projekt.

Wykonanie inwestycji „Remont strażnicy Ochotniczej Straży Pożarnej” uczyni wieś bardziej bezpieczną, podniesie jej atrakcyjności oraz znacznie przyczyni się do aktywizacji życia społeczno-kulturalnego mieszkańców Naruszewa i okolicznych miejscowości.

Plan Odnowy Miejscowości w zależności od czynników zewnętrznych może podlegać aktualizacji.